Vragen van het lid Vendrik aan de staatssecretaris van Financiën over **de Kassa-uitzending waaruit blijkt dat het lage btw-tarief op energiebesparende maatregelen niet altijd aan de consument wordt doorberekend**.

□

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Alle commotie rond het internationale klimaatpanel IPCC ten spijt staat de hoofdconclusie nog steeds als een huis: het klimaat verandert, de mens is verantwoordelijk en zonder ingrijpen dreigt een onbeheersbare temperatuurstijging wereldwijd. En dus moeten wij overschakelen naar duurzame energie. En dus moeten wij veel zuiniger omspringen met onze energievoorziening. En dus moeten wij ook in Nederland iets doen aan de isolatie van bestaande woningen, naast heel veel andere maatregelen om onbeheersbare klimaatverandering af te wenden.

Wat betreft de fractie van GroenLinks had dit kabinet veel harder in de bus geblazen, want hierbij is echt sprake van een win-winsituatie. Wij hadden de bouwsector, waar veel werkloze bouwvakkers rondlopen, een enorme dienst kunnen bewijzen met een stevige stimuleringsregeling om particuliere woningbezitters flink te helpen, bijvoorbeeld met een stimuleringspremie van 1 mld. Zet die bouwvakkers op de steiger, zet hen aan het werk en isoleer de huizen van Nederland.

Het kabinet doet wel iets. Een van de kleine maatregelen van dit kabinet, van deze staatssecretaris, betreft een tijdelijke btw-verlaging op ramen, deuren en kozijnen mits deze uiteraard voldoen aan de eisen voor energiebesparing. Uit de uitzending van Kassa van afgelopen zaterdag bleek echter dat dit tijdelijke lage btw-tarief van 6% niet altijd door de aannemers aan de consumenten lijkt te worden doorberekend. Of de bouwbedrijven hebben te weinig gebruik gemaakt van deze lage-btw-regeling, of de bouwbedrijven hebben het verschil tussen het gangbare tarief van 19% en het tijdelijke lage btw-tarief van 6% in eigen zak gestoken. Dit baart mijn fractie grote zorgen, want de regeling, hoe bescheiden ook, is natuurlijk bedoeld om werk te maken van het klimaat en om de bouwsector te ondersteunen in deze zware economische tijden.

Daarom heb ik twee vragen aan de staatssecretaris. De eerste vraag is: wat is hier gebeurd? Hoe vaak is de regeling gebruikt? Hoe vaak heeft de consument, de woningbezitter, ervan geprofiteerd? Hoe vaak hebben de aannemerijbedrijven hiervan geprofiteerd?

Er is nog een andere lage-btw-regeling die nog wel doorloopt. Deze regeling betreft het lage btw-tarief op arbeid. Indien je een aannemer bestelt en je laat werkzaamheden uitvoeren op het terrein van vloer-, dak- en gevelisolatie, ook belangrijk, dan mag daarvoor ook een laag btw-tarief worden gerekend. Mijn tweede vraag is: kan de staatssecretaris mij garanderen dat wat fout lijkt te gaan bij de daken, de deuren en de kozijnen, wel goed gaat bij de vloeren, de gevels en het dak?

□

Staatssecretaris **De Jager**: Voorzitter. Het gaat hierbij over een tariefverlaging die bij amendement als tijdelijke fiscale crisismaatregel is aangenomen. Deze maatregel voor isolatiewerkzaamheden werkt inderdaad structureel door. Er is een kleine bepaling bijgekomen: omdat dubbel glas daaronder niet viel, zoals eerst werd verwacht, is er een tijdelijke subsidiemaatregel door WWI afgekondigd. Deze loopt nog steeds door, maar hierbij gaat het om het verlaagde btw-tarief.

Ik zeg hier klip-en-klaar: wij vinden dat de norm absoluut zou moeten zijn dat de verlaging van btw-tarieven als tariefvoordeel wordt doorberekend aan de consument. Zo hebben wij dat ook gecommuniceerd naar de branche. Het is echter wel zo dat de Hoge Raad heeft beslist – ik probeer het een beetje huiselijk te zeggen, want het is een vrij ingewikkeld arrest – dat de Belastingdienst dat niet kan afdwingen aangezien met consumenten gewoon een prijs wordt overeengekomen inclusief btw. De Vereniging Eigen Huis heeft naar ik heb begrepen ook aangegeven dat het aan de branche zelf en eventueel aan de brancheorganisatie is om haar leden op te leggen dat het tariefvoordeel daadwerkelijk moet worden doorberekend. Dat zou de norm moeten zijn. Ik vind dat dit op z'n minst op basis van fatsoen moet worden doorberekend, maar net zo min als ik mijn hand in het vuur durf te steken voor het feit dat de schoenlappers en de kappers destijds al het voordeel van het verlaagde btw-tarief aan de consument hebben gegeven, kunnen wij hierbij afdwingen dat het voordeel van een verlaging van het btw-tarief te allen tijde wordt teruggegeven aan de consument.

Ik bied wel de helpende hand. Als de leverancier per ongeluk het hoge btw-tarief in rekening heeft gebracht omdat hij ervan uitging dat het hoge btw-tarief van toepassing was terwijl hij toch het lage btw-tarief had mogen rekenen, dan mag dat met terugwerkende kracht worden teruggegeven. De leverancier krijgt dat geld dan gewoon terug van de Belastingdienst. Ik ga er hierbij nogmaals vanuit dat het voordeel in de portemonnee van de consument terechtkomt, maar ik kan dat niet afdwingen.

Wij hebben nog een andere helpende hand geboden. Als een verplichting al voor 1 januari was aangegaan, maar de levering is gerealiseerd voor 1 april – dat hebben wij zelfs een maandje opgeschoven in verband met de vorst – dan kan men ook nog gekwalificeerd worden voor deze regeling. De Belastingdienst heeft er alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat het tariefvoordeel wordt teruggegeven. De Belastingdienst heeft gecommuniceerd: jij krijgt als leverancier een voordeeltje, dus wij vinden het, hoewel het juridisch niet door de Belastingdienst kan worden afgedwongen, op z'n minst van fatsoen getuigen als jij dat tariefvoordeel ook in de portemonnee van de consument doet belanden. Als er echter een afspraak is tussen de consument en de leverancier over een bepaalde prijs, dan kunnen wij ons daar verder niet mee bemoeien.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Ik vind dit tamelijk onbevredigend. Staatssecretaris, is dit alles? U hebt een regeling in het leven geroepen om mensen aan het werk te krijgen, huizen te isoleren en ervoor te zorgen dat mensen sneller overgaan tot het isoleren van hun woningen, omdat de prijs daalt. Het is dan ook uw verantwoordelijkheid, er alles aan te doen om ervoor te zorgen dat dit gebeurt, dus dat de prijzen dalen en dat het aantrekkelijker wordt voor particuliere woningbezitters. Wij willen allemaal dat de particuliere woningbezitters dat geld in hun zak kunnen steken. U weet niet of

dat gebeurt en evenmin hoe vaak. U zegt dat u dit niet kunt afdwingen en dat is het einde van het verhaal. Dat vind ik echt zwaar onvoldoende. Ik lees een bericht van de Vereniging Kunststof Gevelelementenindustrie waaruit blijkt dat zij tegen haar leden zegt dat het geen verplichting is om deze teruggevorderde btw terug te betalen aan de particuliere klant. Dat is dus een actie voor u, staatssecretaris. U moet met deze club bellen. U moet bellen met de heer Brinkman. Misschien wordt deze btw-verlaging te weinig doorgegeven aan de klant, of wellicht kent de bouwsector die regeling überhaupt niet. Ik verzoek u om dat te onderzoeken. U moet het niet alleen leuker maken, maar u dient het voor de mensen ook gemakkelijker te maken. Grijp nu in. Pak die telefoon en bel. Actie!

Staatssecretaris **De Jager**: Voorzitter. Het is mij een genoegen om de bekende retoriek van de heer Vendrik weer te horen. Die heb ik namelijk enige tijd niet gehoord. Het gaat nu echter om de inhoud. Ik ben het inhoudelijk met de heer Vendrik eens als hij zegt dat het tariefvoordeel in de zakken van de consumenten zou moeten belanden. Ik heb echter al gezegd dat de Hoge Raad vrij helder is geweest in zijn uitspraak. Hij heeft gezegd dat, als de leverancier en de consument een bepaalde prijs afspreken, het aan hen is om dat verder te regelen. Wij hebben er alles aan gedaan. Wij hebben inderdaad met de VKG gebeld. We hebben zelfs meerdere malen telefonisch contact gehad en aangegeven dat naar onze mening de norm zou moeten zijn dat het tariefvoordeel in de zakken van de consumenten belandt. Als de markt daarvoor uiteindelijk niet kiest – wij kennen ook voorbeelden van andere gevallen waarvoor geldt dat dit in mindere mate gebeurt – is het uiteindelijk aan de consument en de leverancier om daarover afspraken te maken.

Ik heb geen concrete cijfers, maar ik hecht er wel aan om op te merken dat ik ervan uitga dat dit de norm is. Ik hoop ook dat in de meeste gevallen waar lagere btw-tarieven worden afgekondigd, een groot deel van dat voordeel in de zakken van de consumenten belandt. Je kunt als wetgever echter nooit afdwingen dat, als je de kostprijs vermindert, alles naar de consument wordt doorgeschoven. Dat zou de markt moeten oplossen, maar ik kan niet garanderen dat dit in alle gevallen gebeurt.

De heer **Omtzigt** (CDA): Pas in oktober is bekend gemaakt van welke producten de btw verlaagd zou worden van 19% naar 6%. Al het werk van juli tot oktober is dus gefactureerd tegen 19%, terwijl daarvan slechts 6% behoeft te worden afgedragen. Wat moet ik als consument doen indien ik in augustus of september dubbel glas heb laten zetten en ik de rekening met 19% btw netjes heb betaald? Ineens kan die ondernemer die 13% terugvorderen. Als consument lees ik altijd uw site, maar het beleidsbesluit hierover was op dat moment niet bekend. Kan ik dat bedrag terugvragen?

Stelt u zich voor dat ik ondernemer ben en dat er 19% op die btw-bon staat. Dat is mooi. Mag ik in de vooraftrek btw 19% aftrekken, of 6%? Ondernemers kunnen die btw immers terugvorderen.

Staatssecretaris **De Jager**: Ik moet de heer Omtzigt corrigeren. Het is namelijk niet juist dat in oktober bekend is geworden dat dit besluit is genomen. Al in juli is dat over het algemeen geheel bekend gemaakt. Er was sprake van een anomalie in het amendement-Omtzigt die wij over het hoofd hadden gezien, namelijk dat er voor dubbel glas in sommige gevallen ook gekwalificeerd kan worden. Tegenover de Tweede Kamer heb ik uitdrukkelijk gezegd dat dit niet de bedoeling is. Later bleek dat echter deels het geval te zijn. Alleen in die specifieke situatie is er onduidelijkheid ontstaan. Ik heb begrepen dat dit na de bouwvakvakantie door de VKG is aangezwengeld en dat de Belastingdienst binnen een paar weken duidelijkheid daarover heeft verschaft. Er is toen dus adequaat en snel extern gecommuniceerd en duidelijkheid gegeven. Zoals de heer Omtzigt weet, hebben we dat in het wetgevingstraject van het Belastingplan netjes glad getrokken. Anders zou er een dubbel voordeel zijn ontstaan. Denk maar aan de subsidie.

Als ondernemers 19% btw in rekening hebben gebracht over een dienst waar achteraf gezien 6% btw voor geldt, dan mogen zij dat gewoon terugvragen aan de Belastingdienst. De te veel afgedragen btw mag dus worden teruggevraagd aan de Belastingdienst. Als de dienst is geleverd aan een ondernemer die de btw mag verrekenen, moet dit sowieso worden gecorrigeerd via een factuur. Ik heb zojuist verwezen naar de uitspraak van de Hoge Raad die er erop neerkomt dat er voor de consument een prijs inclusief btw is afgesproken. Dan is het aan de leverancier of hij het voordeel wel of niet teruggeeft aan de consument. Zo steekt de wet nu eenmaal in elkaar. Ik ga ervan uit dat het een kwestie van goed fatsoen is om dit voordeel terug te geven aan de consument.

De heer **Bashir** (SP): Onze bedoeling met deze tijdelijke regeling was dat een groot gedeelte van het belastingvoordeel uiteindelijk in de zakken van de consumenten terecht zou komen. Dat is echter niet het geval. De brancheorganisatie adviseert om dit voordeel niet door te berekenen aan de consumenten. Is de staatssecretaris bereid om de brancheorganisatie ertoe te bewegen om te adviseren, dit voordeel wel door te geven aan de consumenten? Als de brancheorganisatie daar niet toe bereid is, wil de staatssecretaris dan nagaan of hij dit geld op de een of andere manier terug kan halen?

Staatssecretaris **De Jager**: Ik heb al gezegd dat wij geen geld terug kunnen halen. Het gevoel van ongenoegen deel ik met de heer Bashir. Het is gewoon een kwestie van fatsoen dat een ondernemer het voordeel van een lager btw-tarief vertaalt in een lagere prijs van het product voor de consument. Dat zou de norm moeten zijn. Wij moeten elkaar niet voor de gek houden, want wij weten dat dit niet altijd gebeurt als btw-tarieven worden verlaagd. In het verleden hebben wij hier regelmatig voorbeelden van gezien. Dit zou echter absoluut de norm moeten zijn.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): De staatssecretaris heeft verschillende maatregelen aangekondigd om de economie een extra impuls te geven, om de economie te stimuleren. Deze maatregel kost een paar miljoen, maar blijkt nauwelijks effect te hebben. De bedoeling was natuurlijk dat burgers eerder zouden overgaan tot isolatie of het laten schilderen van hun huis. Welke effecten had deze maatregel naar verwachting moeten hebben? Of zet de staatssecretaris gewoon een zak met geld op tafel en

hoopt hij maar dat dit enig effect heeft? Dat zou ik wel eens willen weten.

Staatssecretaris **De Jager**: Even een kleine correctie: deze maatregel is door de Tweede Kamer ingebracht. Wij hebben het nu niet over het fiscale crisispakket dat door de regering is voorgesteld. Dat gaat prima. Er is overigens weinig discussie over de structurele werking van het amendement. Op zich loopt het goed. Het amendement heeft echter tijdelijk – zes maanden – een onbedoeld effect gehad en daar hebben wij het nu over. Ik ben geen groot voorstander van het verlagen van btw-tarieven. Ik heb de Kamer altijd voorgehouden dat het verlagen van btw-tarieven slechts ten dele wordt doorvertaald in lagere prijzen voor de consument, zeker op korte termijn. Wij weten nooit precies hoeveel precies zal worden doorgegeven aan de consument. Het kan best zijn dat dit op langere termijn 100% is, maar zeker op korte termijn wordt die verlaging nooit geheel teruggegeven aan de consument. Je moet er rekening mee houden dat er altijd belemmeringen zijn. Dit is echter maar een zeer klein onderdeel van het gehele fiscale crisispakket. Het mkb heeft heel veel aan maatregelen zoals de willekeurige afschrijving en de verliesverrekening. Daar denken betrokkenen zeer positief over.

Mevrouw **Sap** (GroenLinks): Ik vind dit een ontluisterend antwoord voor een bewindspersoon van Financiën. Wij moeten zuinig zijn op onze belastingcenten. Deze bewindspersoon zegt gewoon dat hij niet weet waar dit voordeel in de praktijk terechtkomt. Dat kan niet voor mijn fractie. Ik ben het met de staatssecretaris eens dat de norm moet zijn dat het voordeel bij de consument terechtkomt. De norm moet ook zijn dat de staatssecretaris weet wat er in de praktijk gebeurt. Wil hij daar onderzoek naar doen en ons op zo kort mogelijke termijn – binnen een maand – laten weten of deze regeling überhaupt wel werkt? Dan kan de Kamer zich een oordeel vormen over de vraag of dit een zinvolle besteding van gemeenschapsgelden is.

Staatssecretaris **De Jager**: Ik denk dat dit niet zo'n heel zinvolle maatregel is. Mevrouw Sap was erbij toen wij dit gestopt hebben in het Belastingplan 2010. Dit was een onbedoelde tijdelijke werking van het amendement. Per 1 januari jongstleden is dit gestopt. Er is alleen een tijdelijke overgangsregeling voor verplichtingen die vóór 1 januari zijn aangegaan. Ik heb mevrouw Sap dus al op haar wenken bediend. In het Belastingplan 2010 hebben wij dit kleine onderdeel van de regeling gerepareerd.

□

De **voorzitter**: Wij zijn aan het eind gekomen van het mondelinge vragenuur. Ik dank de staatssecretaris voor de antwoorden.

Wij gaan nu verder met een volgend onderdeel van onze agenda en dat is de beëdiging van mevrouw Yücel.

Ik geef het woord aan de heer Jan de Vries voor het uitbrengen van verslag namens de commissie voor het onderzoek van de Geloofsbrieven.

De heer **Jan de Vries**, voorzitter der commissie: De commissie voor het onderzoek van de Geloofsbrieven heeft de stukken onderzocht die betrekking hebben op mevrouw K. Yücel te Deventer. De commissie is eenstemmig tot de conclusie gekomen dat mevrouw K. Yücel te Deventer terecht benoemd is verklaard tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De commissie stelt u daarom voor om haar toe te laten als lid van de Kamer. Daartoe dient zij wel eerst de verklaringen en de beloften af te leggen zoals die zijn voorgeschreven bij de Wet beëdiging ministers en leden Staten-Generaal van 27 februari 1992, Staatsblad nr. 120.

De commissie verzoekt u tot slot, de Kamer voor te stellen, het volledige rapport in de Handelingen op te nemen.

De **voorzitter**: Ik dank namens de Kamer de commissie voor haar verslag en stel voor, dienovereenkomstig te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

(Het rapport is opgenomen aan het eind van deze editie.)[1]

De **voorzitter**: Mevrouw Yücel is in het gebouw der Kamer aanwezig.

Ik verzoek de griffier, haar binnen te leiden.

Nadat mevrouw Yücel door de griffier is binnengeleid, legt zij in handen van de voorzitter de bij de wet voorgeschreven verklaringen en beloften af.

De **voorzitter**: Het is mij een genoegen, u als eerste te mogen feliciteren met uw benoeming. Ik verzoek u, de presentielijst te tekenen en in ons midden plaats te nemen.

Na de stemmingen zal ik gelegenheid geven om mevrouw Yücel te feliciteren.

Ik deel aan de Kamer mee dat de volgende leden zich hebben afgemeld:

De Mos, Van Toorenburg, Schreijer-Pierik en Leijten;

Wilders, alleen voor de middagvergadering.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.